

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

5. An in conjunctione materiae, & formae Sacramentorum detur parvitas
materiae? Ex p. tr. 5. res. 40.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

De Sacram. Baptismi. Resol. IV. V. & VI. 5

quamplures docere, & idem Bartholomaeus ab Angelis Dominicanus in exam. conf. de Sac. in communi. dist. 1. §. 3. sic asserit. Ubi Minister ex malitia in Baptismo, vel Poenitentia, vel alio Sacramento falleret, non habendo intentionem faciendi, quod Ecclesia facit, sed tantum irrideret hominem, & haec sua malitia non esset nota? Deus (qui facienti quod in se est, non deficit in necessariis, nec alligavit virtutem suam Sacramentis (sua infinita bonitate suppleret, non quoad characterem, sed quoad gratiam. Ita ille, qui citat D. Thomam in 4. dist. 24. q. 1. art. 2. quæstiuicula 3. & Viguerium, & ex eadem Dominicanorum familia, hoc etiam docet Sylvester ver. Baptism. 6. n. 3. & novissimè Zanardus in direct. confess. parvi, de Sacram. Bapt. c. 4. in fine. Idem à fortiori docent Angelus ver. Bapt. 7. n. 12. & Alensis, Durandus, & Gabriel apud Filliucium ubi supra.

4. Et tandem hanc opinionem etiam ex Societatis Jesu Theologis Pater Valentia tom. 4. disp. 3. q. 5. punct. 3. ubi ita ait. Probabiliter arbitrantur Theologi, Deum in infantibus supplere defectum Ministri; quando hic malitiosè subrahatur intentionem, & in adultis eundem defectum Ministri suppleri per devotionem, & fidem ipsius suscipientis, Deo etiam peculiariter ad id cooperante, si quid fortè in devotione deficit. Quamquam illud de infantibus non secundum legem ordinariam, sed secundum privilegium quoddam accipi debet. Sic Valentia, sed tu ne recedas à nostra sententia.

RESOL. IV.

An in verbis forma Sacramentorum detur parvitas materia?

Et an hoc intelligendum non sit in verbis essentialibus, & mutantibus sensum?

Et an si quis in forma Sacramenti Eucharistiae reliquerit particulam enim, & in forma Baptismi, & Poenitentiae particulam ego, incurrat culpam mortalem?

Et quid, si ad finem verborum consecrationis quis non proferat m, valde distinctè, & illud r?

Et quid dicendum, si verba essentialia forme Sacramenti mutentur in alia, idem tamen significatum tenentia?

Et an peccet mortaliter, qui ex industria corruptè profert, aut mutat verba forma? Ex p. 5. tr. 5. Ref. 39.

§. 1. Respondeo negativè cum Alphonso de Leone de off. Conf. p. 1. recollect. 7. n. 40. & aliis, quod est intelligendum de verbis essentialibus, & mutantibus sensum, & idem ego alibi notavi quòd si quis in forma Sacramenti Eucharistiae relinqueret particulam enim, non incurteret culpam mortalem, & ita etiam docet Hurtado de Sac. in gener. disp. 1. diff. 1. 4. & idem dicendum esse puto, si in forma Sacramenti Poenitentiae & Baptismi omittatur particulam * Ego.

2. Notandum est etiam hic quòd si verba essentialia forme Sacramentorum mutentur in alia, idem tamen significatum tenentia, ex genere suo non esse nisi peccatum veniale, secluso scandalo: Ita Sotus in 4. dist. 1. q. 1. art. 3. Ochagavia tr. 1. de Sac. Poenit. q. 6. n. 6. Valentia tom. 4. disp. 7. punct. 3. & alij.

3. Sed non desinam hic apponere verba: Sylvij in 3. part. q. 60. art. 8. dub. 3. concl. 3. ubi sic ait. Qui ex industria corruptè profert, aut mutat verba forme, peccat mortaliter, si corruptio, vel mutatio sit notabilis, etiamsi solum accidentaliter, venialiter si parva, vel non scienter facta, modò tamen absit contemptus etiam interpretativus; parvitas enim materiae communiter excusatur à mortali. Ita ille, Unde est

Tom. I.

his obiter notetur quàm ridiculus sit scrupulus eorum, qui si ad finem verborum consecrationis non proferunt m, valde distinctè, & illud r, quod in verbo est reperitur, putarent se non consecrassè, eùm hæc mutatio nullius ferè momenti sit, ut rectè notat Granadus de Sac. in 3. part. contr. 3. tr. 1. disp. 5. n. 3.

in §. ult. Ref. annot. præterit. & in aliis veris ejus ult. annot.

RESOL. V.

An in conjunctione materiae, & forme Sacramentorum detur parvitas materia? Ex p. 5. tr. 5. Ref. 40.

§. 1. Videtur negativè respondendum ex sententia Doctorum, qui requirunt simultatem temporis inter aliquam saltem partem forme, & aliquam partem materiae, ita ut non priùs perficiatur forma, quàm existat aliquid materiae, nec priùs existat integra materia, quàm incipiant verba proferri. Ita Scotus in 4. dist. 6. q. 1. §. Dico ergo. Gabriel q. 1. art. 2. concl. 8. Richard. dist. 3. art. 4. q. 2. licet non omnino clarè. Basol. dist. 15. q. 1. art. 2. in fine. Perez 3. part. q. 66. art. 8. n. 3. Navarrus in sum. c. 22. n. 8. & Sylvester ver. Bapt. 5. §. Secundo, licet de Baptismo in speciali loquantur. Eandem doctrinam magis ex professo defendit Caietanus tom. 1. opusc. tr. 26. non solum in Baptismo, sed potissimùm in sacramento Ordinis, ratione probatur, quia inter materiam & formam Sacramenti requiritur ea conjunctio, quæ necessaria est ad veritatem verborum; sed ad veritatem verborum necessarium est ea saltem quoad aliquam partem proferri, cum applicatur materia, ergo ad Sacramentum requiritur aliquam partem materiae esse simul cum aliqua parte forme.

Sup. hoc lege doctrinam Ref. not. seq. & in tom. 2. tr. 5. Ref. 16. & recitantes in tom. 7. tr. 2. ex Ref. unica §. Nec valet §. 6. Respondeo non esse, & in tom. 4. tr. 8. Ref. 36.

2. Sed ego puto non requiri ad veritatem Sacramenti coexistentiam materiae, & forme, sed sufficere moralem conjunctionem. Ita ex Soto, Victoria, Henriquez, Suarez & aliis, docet Granadus de Sac. in 3. part. contr. 3. tr. 1. disp. 4. n. 4. quia Sacramentum est morale quoddam compositum, ex re sensibili, & verbis, quæ illam determinant ad significandam gratiam; ergo ad ejus constitutionem & veritatem sufficit moralis conjunctio, & moralis modus reddendi vera verba, quibus præcipitur ipsum Sacramentum: ad moralem autem conjunctionem satis est si verba non ita distent à re sensibili, ut non censeatur ad illam pertinere, seu illam actuare & determinare ad significationem rei sacrae, quod quidem optimè intelligi potest, si verba parum distent à materia, licet non simul coexistent, sed circa præsentem questionem ne deseras etiam videre me ipsum in 3. part. tract. 3. resol. 6.

Quæ hic est infra Ref. 62. & lege etiam aliam Ref. ejus not.

RESOL. VI.

An in forma Sacramentorum interruptio detur parvitas materia? Ex p. 5. tr. 5. Ref. 41.

§. 1. Respondeo affirmativè cum Gamachæo in summa Theolog. in 3. part. D. Thom. quæst. 60. cap. 4. ubi docet quòd circa verborum interruptionem & interpolationem, si Minister prolatis aliquot verbis moram faciat, deinde addat reliqua, tunc standum arbitrio viri probi ac prudentis, ita ut si disjunctio & mora fuerit diuturnior, nec ordinariè moraliter videatur esse una oratio, sed duæ orationes, aut pereat verborum sensus nullum omnino sit Sacramentum: si distantia & mora fuerit brevior, ut non impediatur orationis sensum, & unitatem, Sacramentum è contrario verum censeatur, quia est solum mutatio

A 3 tatio